

Det kongelige klima og miljø departement

postmottak@kld.dep.no

Deres ref.: 24/1422

Vår ref. 2024/42

Deatnu/ Tana. 30.04.2024

Saksbehandler: Pierre Fagard

Tlf. 90 68 50 88

Høringsuttalelse fra Tanavassdragets fiskeforvaltning om tre nye forskrifter om fisket i Tanavassdraget

Kommentarer til oversendelsesbrev

- «*Statusen til bestandene i Tanavassdraget var svak også i 2023, og den negative utviklingstrenden fortsetter.*».

Her bør formuleringen nyanseres; innsig fra sjøen har hatt en svært dårlig utvikling de siste årene, men stenging av fisket har bidratt til at flere deler av vassdraget har hatt en positiv trend.

Når det gjelder Ástejohka som er den eneste norske sideelv med en oppnåelse av gytebestandsmål (112 %), må vi si oss enig i at Ástejohka som sideelv av Váljohka, med en felles bestand med denne, ikke gir et tilstrekkelig grunnlag for en åpning av fisket i sideelven. En annen grunn er at Ástejohka er én av de aller minste sideelvene med en laksebestand, og størrelse på bestanden er tilsvarende liten. For å nå gytebestandsmål, trenger Ástejohka 53 hunnlaks (basert på gjennomsnitt vekten angitt av Falkegård mfl. (2014)). Med en gjennomsnittlig kjønnsfordeling på 51% hunnlaks og 49% hanlaks (Falkegård mfl. 2023), innebærer en oppnåelse av gytebestandsmål på 112%, et høstbart overskudd på ca. 12 laks. Dvs. at en åpning av fisket anses som urealiserbart.

Om økonomisk og administrative konsekvenser av Pukkellaks tiltak, skriver departementet om overføring av en del av ansvaret for utfisking av Pukkellaks: - «*ikke medfører urimelige administrative konsekvenser for TF, og at de kan gjennomføres innenfor TFs økonomiske rammer.*». Etter erfaringer fra de forrige Pukkellaks sesongene, ser vi et klart behov for økning både i form av administrative, feltarbeid og økonomisk-innsats. For å tilrettelegge for et effektivt uttak av Pukkellaks og samtidig ta hensyn til stedegne arter, ser vi også et behov for bedre avklarte budsjetterammer enn det som har vært tilfelle under fjorårets sesong. I 2023, etter et omfattende arbeid i form av kartlegging av utfiskingslokalitetene og utarbeidelse av rammeplan for tilrettelegging av fisket, kunne vi konstatere at et system basert på dugnadsinnsats ikke fungerer på norsk side av vassdraget. Om et spredt uttak av Pukkellaks skal ha en viss effektivitet, er vi avhengig av finansierte fiskere og dermed økte budsjetterammer.

Innspill ang. gyldighet for perioden av de tre forskriftene

Klima- og miljødepartementet (KLD) har sendt på høring den 30. juni 2023 - høring om endringer i fiskereglene for Tanavassdraget for perioden 2024 – 2031.

Avtalen mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget av 30. september 2016, trådte i kraft i mai 2017. Avtalen inneholder felles fiskeregler, som først skal gjelde i fem år og deretter i perioder på syv år, jf. artikkel 5 (2). I november 2019, tok Klima- og miljødepartementet kontakt med det finske Jord- og skogbruksdepartementet og fremsatte ønske om å gjøre endringer i fiskereglene. Forhandlinger om endringer i fiskereglene startet i juni 2020. Dette er altså fiskereglene som skal gjelde for den neste sjuårsperioden, jf. Tanaavtalen artikkel 5 punkt 2. Denne prosessen skiller seg altså fra den årlige prosessen med justeringer i fiskereglene jf. Tanaavtalen artikkel 6, ved at endringene som foreslås her vil være permanente og danne grunnlaget for den videre forvaltningen av laksebestandene i Tanavassdraget.

KLD skriver at; «Avtalen inneholder felles fiskeregler, som først skal gjelde i fem år og deretter i perioder på syv år, jf. artikkel 5 (2)». Etter TFs vurdering, er KLD`s forståelse av Avtalen om fiskereglenes gyldighets periode ikke riktig. I utgangspunktet gjaldt fiskereglene fra 2017 i fem år. Norge ba høsten 2019 om nye forhandlinger av fiskereglene (da fiskereglenes gyldighet fra 2017 til mai 2021), og senest to år før utløpet av fiskereglenes gyldighetsperiode. Nye fiskeregler for Tanavassdraget ble kunngjort i mai 2022, og de gjelder til 18. mai 2027. Når nye fiskeregler skal overlape gjeldende fiskeregler, går TF imot at fiskereglene gjelder i syv år. TF går inn for at nye fiskereglers gyldighet blir i fem år, til mai 2029, jf. Tanaavtalens hjemmel.

Innspill til utkast til forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning

§ 5. Regulering av laksefisket

Grunnregel for laksefisket

Regulering av laksefisket er å anse som et fornuftig kompromiss der både kultur tilknyttet til laksefiske og laksebestandene er tatt hensyn til.

TF viser forståelse for at en tillatelse for et fiske på bestander i den mest kritiske bestandskategori («rød») forsøkes unngås. Dette ettersom risikoen for at disse bestandene blir utsatt for en irreversibelt negativ utvikling er til stede. Fiskekulturen i deler av vassdraget med svært sårbare bestander vil også deretter kunne følge samme skjebne.

Ivaretagelse av kulturen knyttet til laksefiske er grunnleggende for kulturen knyttet til fisket i Tanavassdraget, men også for ivaretagelse av laksebestandene på lang sikt. Uten tilstedeværelse av en sterk kulturell tilknytting til laksebestandene, mister man også hovedgrunnlaget for å hensynte disse. TF støtter dermed at reguleringen av laksefisket benytter seg av tilretteleggingen fra Den nordatlantiske laksevern konvensjonen (NASCO) om en begrenset åpning av fisket med hensyn i «sose-økonomiske faktorer», selv uten oppnåelse av

gytebestandsmål. En viktig presisering fra NASCO som må følges opp, er at et slik begrenset fiske, ikke er til hinder for bestandenes gjenoppbygging.

Forvaltningsrettet gjenutsetning

TF er derimot i tvil om forslaget om gjenutsetning av laks over 65 og 90 cm er et godt gjennomtenkt supplerende avbøtende tiltak. Det er fire grunner til at forslaget er anse som problematisk.

- 1) Den første, er at forslaget om et maksimum på 65 cm viser et oppfattende avvik ift. kunnskapsgrunnlaget om laksebestandenes tilstand i Tanavassdraget (Anon 2024). Anon (2024) viser at de fleste laksebestandene som har hatt den svakeste bestandsutvikling, er bestander der andel smålaks og mindre mellomlaks er størst. Disse elvene er Anárjohka (26% av 4-år måloppnåelse), Lákšjohka (22% av 4-år måloppnåelse), samt Báišjohka (66% av 4-år måloppnåelse, men kun 20% i 2023) (Anon 2024). Man finner også en betydelig andel hunnlaks i disse størrelseskategorier (Falkegård mfl. 2023).

lešjohka er elven med en bestandsstruktur dominert av stor og mellom-stor laks som har en tilsvarende svært kritisk bestandsutvikling (29% av 4-år måloppnåelse). lešjohka vil selvsagt kunne dra nytte av gjenutsetningskrav for større laks, men det er også kjent at de fleste store hunnlaks tilhørende lešjohka er tidlig oppvandrer, slik at disse kan mest sannsynlig være beskyttet med en åpning av fisket utenfor oppvandringsperioden.

- 2) Et annet problem, er at forslaget som vil føre til en målrettet beskatning av små- og mindre mellom laks, kan føre til irreversible endring i bestandsstruktur og mangfold av livsstrategier, samt på sikt svekke den generelle motstandsdyktighet mot miljøendringer. Risikoen er desto større når bestander dominert av mindre laks er allerede på et kritisk lavt nivå. Flere studier viser at et selektivt fiske basert på størrelse kan føre til endringer i laksebestandenes struktur og dermed livsstrategier (Rochet 1998, Heino & Godø 2002, Piou mfl. 2015, eller Lennox mfl. 2016). Om forslaget kun er basert på intensjonen om å bespare hunnfisk, uten hensyn til risikoen på bestandenes mangfold på lang sikt, ber vi at den revurderes med bakgrunn i mer faglig tyngde.
- 3) Den tredje ulempen med forslaget, selv om forslaget er å anse som en forvaltnings rettet gjenutsetning fremfor en rendyrket fang-og-slipp, er at fang og slipp har til dels lite aksept blant lokalbefolkningen.
- 4) Den fjerde, er at gjenutsetning av levende laks fanget i vanlig stengsel eller stågarn kan anses som tilnærmet umulig, selv med jevn røkting. Stengsel og stågarn er også to av tre spesifikke fiskeredskaper i Tanavassdraget, grunnregelen har som særlig hensikt om å bevare.

Kulturelle forhold til § 5

Stenging av fisket pga. laksebestandenes kritiske nivå har fått til dels høylytt kritikk fra enkelte miljøer begrunnet med manglende hensyn til kultur og tradisjon. I den sammenheng må det benevnes at Solveig Joks i sin doktorgradsavhandling om tradisjonelle kunnskaper i Sirbmá-området (Joks 2015), nevner en forvaltningspraksis som tilsvarer det forslaget som kommer frem av § 5:

- «Det blir fortalt at før i tiden når det var lite fisk i Deatnu, dro folk til fjells for å fiske. På den måten fikk elva hvile, og laksen fikk være i ro». (Joks 2015)

En tilsvarende beskrivelse kan leses i Steinar Pedersen beskrivelsene av tradisjonell kunnskap fra 2011 og 2021:

- «Fra mellomkrigstida har eldre folk fortalt om elendige lakseår både i Tanavassdraget og i sjøen. På grunn av mangel på laks måtte folk i Tanadalen dra til fjells for å skaffe seg ørret og røye som de kunne salte til slåttesteik». (Pedersen 2021)

- «Fiskerikonsulenten betegna derfor beskatninga av laksen i de øvre elv områdene av Kárášjohka som nærmest helt ubetydelig. Men - laksebestanden hadde ifølge ham gått voldsomt tilbake. Selv om det ble fiska litt småfisk i elva, sik, gjedde og harr, var det fjellvatna som forsynte folk med kokfisk». (Fra Fiskerikonsulenten 1948 i Pedersen 2011)

Kvotordning

Det bør vurderes nødvendighet av å legge en presisering om grunnlaget for fastsettelse av fangstkvoter.

Pkt. 4. av § 5 foreslår ikke en fortsettelse av kvotordningen slik som foreslått i pkt. 2. og 3:

- «Når laksebestandenes status tilsier det, kan partenes ansvarlige myndigheter åpne fisket utover det som er fastsatt i punkt 3, og åpne for fiske for tilreisende fiskere jf. § 3 punkt 3».

Et forvaltningsregime basert på en totalkvote som fordeles mellom fiskerne, kan tenkes å være et sikkert supplerende tiltak for å ivareta laksebestandene i Tanavassdraget. Ordningen bør dermed fortsette når laksebestandene har nådd gytebestandsmålene med et høstbart overskudd som tilsier en åpning av tilgangen for tilreisende.

§ 7. Kategorier av fiskekort

Det må bemerkes at forslaget inneholder to kategorier av fiskekort for tilreisende; én for fiske etter laksefisk og én for fiske etter andre arter enn laks og sjørøye.

En slik mulighet bør vurderes for lokale fiskerettshavere etter § 4 og 5 i lov om fiskeretten i Tanavassdraget. Muligheten foreslås med bakgrunn i en mer likestilt behandling ettersom fiskekortprisene vil mest sannsynlig, i praksis, føre til ulike priser for fiske etter laksefisk og innlandsfiskeartene.

En annen bemerkelse er at formuleringen i pkt. 4. og 5. av § 7 innebærer at begge kortene er gyldig for fiske etter sjørøret, siden begrepet «laksefisk» i pkt. 4. betegner både laks, sjørøye og sjørøret. Om dette ikke er hensikten, bør det rettes opp.

§ 9. Tillatte fiskeredskaper for fiske etter laks og sjørøret

- «Personer med strandfiskekort jf. § 7 første ledd punkt 4 kan fiske med flue uten dupp eller søkke. I følgende områder kan de også fiske med sluk og flue med dupp eller søkke:

1) I Matinköngäs i henhold til skilt oppsatt i terrenget, samt

2) I Anárjohka oppstrøms fra Matinköngäs og Skiehččanjohka».

Forslaget er noe uklart; innebærer pkt.2) at tillatelse til tilreisende fiskerne med sluk og flue med dupp eller søkke skal være iht. skilt oppsatt i terrenget også i Anárjohka oppstrøms for Matinköngäs og Skiehččanjohka, eller kun rundt Matinköngäs?

Tillatelsen til svakere begrensninger for fiske etter laks for tilreisende kan anses som lite gjennomtenkt i et område som over lang tid har vært preget den mest kritiske bestandssituasjon i vassdraget (Anon 2024). Tillatelsen hadde vært mer forståelig om den gjaldt andre arter enn laks i avgrensede deler av området med stilleflytende partier og lite tilstedeværelse av laks.

Paragrafens overskrift skaper uklarheter ettersom både laks og sjørørret er siktet av denne. I en situasjon der fisket er åpent for sjørørret og ikke laks, er det vanskelig å vurdere om paragrafens bestemmelser er gjeldende.

«Matinköngäs» bør også endres ettersom navnet fremkommer hverken på norske eller finske offentlige kartverktjenester.

§ 10. Tillatte fiskeredskaper for fiske etter andre arter enn laks og sjørøye

- «3) Stang og håndsnoere; det kan fiskes med sluk eller flue, med fluestang inntil klasse 6, fortomspiss inntil 0,25 mm og maksimal krokstørrelse 8. Sluken skal ha høyst én treblekrok eller opptil tre enkeltkroker».

Hensikten med den generelle bestemmelsen om å redusere mulighet for fangst av laks i et stangfiske etter andre arter er god, men er i praksis vanskelig, spesielt når større innlandsfisk som gjedde skal gis mulighet for beskatning. Bestemmelsen slik fremstilt er heller ikke til hinder for fangst av laks (det tillates å fiske med kraftig slukstang, med multifilament snøre 0,25 (bruddstyrke på ca. 18 kg) og krok 8, som er vanlig i bruk under et fiske etter laks) og vanskeligjør et fiske etter for eks. gjedde (mindre fluestang og en krokstørrelse som tillater lite volum, med mindre man benytter seg av en tube).

Etter gjentatte mislykkede forsøk under bearbeiding av fiskereglene om stangredskapsbegrensninger som gir mulighet for beskatning av innlandsfisk uten å utsette laks for mulig bifangst, bør en annen tilnærming vurderes.

TF er allikevel fornøyd med at paragrafen åpner opp for at vi kan gi nærmere regler om fiske etter andre arter enn laks og sjørøye og vil starte arbeid i dialog med de andre forvaltningsmyndigheter, for å utvikle bestemmelsen videre til en mulig bedre tilrettelegging av fiske etter andre arter, samt sørge for at denne er i samsvar med hovedhensikten om å unngå beskatning av laks og sjørøye.

§ 11. Tekniske presiseringer om agn og krokredskap ved stangfiske

- «Det er forbudt å bruke reker, fisk og mark som agn».

Her bør det gis mulighet for barn å fiske etter andre arter enn laks og sjørøye med mark som agn. Bakgrunnen er at fisket med mark (og dupp) er en av få metoder mestret av unge fiskere. Tilrettelegging kan vanskelig anses til å utgjøre en fare mot bestandene av laks og sjørøye.

§ 15. Fiskesesong for garnfiske etter andre arter enn laks og sjørøye

- «I Anárjohka og Skieħččanjohka er fisket tillatt fra isgangen til 20. august».

Anárjohka og Skieħččanjohka er kjent for sein oppvandring av laks og for å være dominert av små- og mindre mellomlaks, samt for å være de to av øverste elvene med mest kritisk bestandsstatus (Anon 2024). En effektiv periode for fiske etter andre arter, som gjedde eller abbor, er etter isgangen når de samler seg ved gyteplass, med minimal mulighet for skade på laksebestanden. Her kan det tenkes at en fiskeperiode fra isgangen til 20. juni vil være mer forsvarlig.

§ 19. Forbudsområder for stangfiske

Stangfiske er forbudt:

-«5. i områdene: Nedre Storfossen-Bildam på tvers av elveløpet Galbajohka–Veahččajohtjálbmi fra norsk strand og ut til djupålen».

Dette ansees å være for inngripende for lokalbefolkningens stangfiske rett, å foreslåes at tas ut. Det er få gode stangfiskeområder fra strand i Tanaelva. Lokalbefolkningens stangfiskeretten ble inntatt i Tanaforskriften i 2011, og i Tanaloven i 2014.

Kapittel 6; Tekniske bestemmelser med garnredskaper

§§ 24-30 kan tas ut i år uten åpning for fiske etter laks. Dette vil gjøre gjeldende regler mer oversiktlige. Dette gjelder også § 22 av kapittel 5.

§ 35. Målrettet fiske etter pukkellaks

- «Miljødirektoratet kan angi særskilte soner hvor fiskeredskapene nevnt i § 10 første ledd punkt 2 og 4 er tillatt for målrettede uttak av pukkellaks».

Forslaget innebærer en begrensning av uttaksmetoder til settegarn, drivgarn og stang. En slik pålagt begrensning kan føre til at effektive og skånsomme uttaksmetoder som landnot, kastenot eller faststående redskap, som modifiserte stengsel, blir utelukket. Metodene kan være skånsomme på betingelse av at redskapene er riktig utformet og eller brukes på lokalitet og tidspunkt som tilsier en svært lav mulighet for bifangst av stedegne arter. Not har for eksempel blitt bruk i flere vassdrag for uttak av pukkellaks med stor effektivitet. Om fiskerne foreslår utforming av for eksempel stengsler som tilsynelatende kan redusere dødelighet av stedegne arter til nærmest 0, eksempelvis med et fangstkammer istedenfor joddu som tilsvarer fangstkammer brukt i de fleste felle-anordningene, vil det være svært beklagelig å ikke kunne gi disse tilgang til å utføre tiltak.

Et annet aspekt er tidsrommet, hvor en angitt sone kan være velegnet for utfisking av pukkellaks med minimal risiko for bifangst i en periode, men ikke i en annen.

Tid og lokalitet vil være de mest avgjørende faktorer for et effektivt og trygt uttak av pukcellaks med aktive redskaper som drivgarn, not, eller stang, mens utformingen vil være noe av det mest avgjørende for faststående redskap som settegarn, stengsel, eller annet felle.

I en situasjon preget av mye usikkerhet knyttet til hvilke metoder er mest egnet for et forsvarlig og effektivt uttak av pukcellaks i Tanavassdraget, bør det legges til rette for at Miljødirektoratet i samråd med Tanavassdragets fiskeforvaltning kan gi tillatelse til lokale rettighetshavere å utøve utfisking av pukcellaks med betingelse at lokalitet, tidsrom og redskapsutforming reduserer mulighet for bifangst og dødelighet av stedeegne arter vesentlig, uten å sette alt for detaljert rammer i forskriftene.

§ 38 Båtregister

(...) «Lokale personer med rett til å fiske med garn etter § 3 punkt 1, kan registrere inntil tre båter. Lokale personer med rett til å fiske med garn etter § 3 punkt 1 og som driver turistnæring, kan registrere inntil 15 båter. Andre lokale fiskere kan registrere inntil én bå»t.

Ettersom behovet for lokale stangfiskere (fiskerettshavere etter § 3 første ledd punkt. 2) er til stede for å benytte seg av forskjellige båttyper for ulike deler av vassdraget, eller for ulike formål, foreslås å endre paragrafens tredje ledd slik:

Lokale personer med rett til å fiske med garn og/eller med stang etter § 3 første ledd punkter 1 og 2, kan registrere inntil tre båter.

Eksempelvis er det vanlig å benytte seg av elvebåt under fisket i elven og av en mer sjødyktig båt under fisket i munningen. Enkelte kan i tillegg ha behov for en tredje båt med mer gunstige egenskaper for grunne sideelver, eller dorging i sterke stryk, osv. Forslaget anses ikke å påføre noe økt fiskepress av betydning, eller uforholdsmessig høyere administrative kostnader, samt er viktig for bevaring av en mangfoldig båtkultur.

Innspill til utkast til forskrift om fiske på Tanavassdragets nedre norske del

§ 4 Regulering av laksefisket

Samme innspill som for § 5 av forskriften om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning.

§ 8. Tillatte fiskeredskaper for fiske etter andre arter enn laks og sjørøye

- «3) stang og håndsnøre, fra båt kan det fiskes med én sluk eller én flue pr. stang. Fra strand kan lokale fiskere fiske med sluk eller flue, med fluestang inntil klasse 6. Det kan fiskes med sluk inntil 10 gram og krokstørrelse 8».

Bestemmelsen for nedre norsk del, uten begrensning i senediameter og med en maks slukvekt på 10 gram, er ikke perfekt, men kan beskrives som mer iht. formålet enn for grenseelvestrekning,

om å tilrettelegge for et fiske etter andre arter enn laks og sjørøye og begrense til en viss grad mulighet for fangst av laks. Noe å påpeke er fravær av maks krokstørrelse for sluk, men ikke for flue.

Bestemmelsene om tekniske begrensninger for stangfiske bør være likt i de tre forskriftene. Det er lite som tilsier et behov for ulike regimer i de tre hovedområdene dekket av forskriftene. I praksis vil det bli forvirrende for fiskerne og oppsynsbetsjenter å må forholde seg til endringer i tillatte redskaper for fiske etter samme arter i ulike deler av vassdraget.

Paragrafen bør inneholde samme bestemmelsen som for tilsvarende paragraf for grenseelvtrekning som tilsier følgende: - «*Tanavassdragets fiskeforvaltning kan gi nærmere regler om fiske etter andre arter enn laks og sjørøye. Slike regler skal være til tråd med forskriftens formål*».

- «*Barn og ungdom kan bruke harr- og ørretflue inntil krok nr. 10 og dupp*».

Krok nr. 10 er mindre enn krok nr. 8. Bestemmelsen om å pålegge barn og ungdom strengere redskapsbegrensninger er å anse som unødig. Krok nr. 10 bør endres til krok nr. 8, eller 6.

I likhet med innspill for grenseelvtrekning, bør fiske med mark som agn være tillat for barn og ungdom.

§ 11. Fiskesesong for fiske med stang og håndsnøre etter andre arter enn laks og sjørøye

- «*Tanavassdragets fiskeforvaltning kan åpne for fiske etter andre arter enn laks og sjørøye for tilreisende fiskere fra 15. juni til 31. juli*».

Her bør samme bestemmelse som for grenseelvtrekning (fra 10. juni til 10. august) være gjeldende for tilreisende. Om hensyn til sjørrettbestanden tilsier et behov for begrensninger, bør ulike tidsrom vurderes.

Angående bestandene av sjørrett, pålegger Naturmangfoldloven § 16 følgende: -" *Høsting kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd*". Her bør det gjøres en innsats for å samle inn alt av tilgjengelig informasjon. Resultatene fra våre gytetellingene (under publisering) viser svært lavt antall sjørrett i sideelver som ble undersøkt under deres gytetid. Svenning 2023 påpeker også en høy dødelighet hos sjørrett. Dataene fra sonarovervåkingene og gytetellingene på finsk side kan være nødvendig å ta med i en samlet vurdering.

§ 19. Forbudsområder for stangfiske

Stangfiske er forbudt:

(...)

- «*5. fra land og båt i Skiippagurrastryket (Guivvašguoika) og i Seidastryket (Seiddáguoika), etter oppmerking av Tanavassdragets fiskeforvaltning*».

Dette ansees å være for inngripende for lokalbefolkningens stangfiske rett, å foreslås at tas ut. Det er få gode stangfiskeområder fra strand i Tanaelva. Lokalbefolkningens

stangfiskeretten ble inntatt i Tanaforskriften i 2011, og i Tanaloven i 2014.

Kapittel 6; Tekniske bestemmelser med garnredskaper

Kapittelet kan tas ut i sin helhet, da gjeldende §§ ikke er i bruk de første årene.

Dette vil gjøre fiskereglene enklere og klarere.

§ 33 Pukkellaks

Samme innspill som for § 35 av forskriften om fiske på Tanavassdragets grenseelvtrekning.

Innspill til utkast til forskrift om fiske i norske sidevassdrag til Tanaelva, Anárjohka og Skiehččanjohka

§ 4. Regulering av laksefisket

Ettersom sideelven karakteriseres med én bestand og én bestandskategori, vil det være umulig at en prosentandel laks i sideelven tilhører en annen bestandskategori som kan beskattes, slik som foreslått i grunnregelen for fiske etter laks på grenseelvtrekning og nedre norske del. En annen tilnærming til en mulighet for et begrenset fiske i sideelvene er dermed å anse som nødvendig. Fisketillatelse basert på høstbart overskudd, slik som foreslått er å anse som en forsvarlig tilnærming.

For de minste sideelvene, med en naturlig liten til svært liten laksebestand, bør det vurderes om det skal tillates et fiske på et høstbart overskudd, med et svært lavt antall laks. En eventuell tilrettelegging av et slik fiske, må også tenkes nøye ift. til den spesielle situasjonen som kan føre til et uvanlig høyt press på sideelven. En kvote kan tenkes å være en mulighet, men må ses iht. mulig uforholdsmessige kostnader og ressursbruk i form av oppsynsarbeid.

For større sideelver/ sidevassdrag kan en svært begrenset beskatning med kvoteordning på laksebestandene som er kommet tydelig opp fra «rød» status kategori og ikke hindrer bestandenes gjenoppbygning innen et visst tidsrom, kan tenkes å kunne tilby en mer rettferdig behandling av fiskerettshaver fra ulike deler av vassdraget. Dette på betingelse at disse ønsker selv en slik ordning.

Når det gjelder - «*gjenutsetting av fisk i bestemte størrelseskategorier*» se innspill for § 5 av forskriften om fiske på Tanavassdragets grenseelvtrekning.

§ 8. Tillatte fiskeredskaper for fiske etter andre arter enn laks og sjørøye

- «1. *settegarn jf. § 27;*» her menes det mest sannsynlig jf. § 24

- «3. *stang og håndsnøre, fra båt kan det fiskes med én sluk eller én flue pr. stang. Fra strand kan lokale fiskere fiske med sluk eller flue. Det kan fiskes med sluk inntil 10*

gram med ordinære kroker mellom størrelse 6 og 8;».

Tekniske bestemmelser i pkt. bør være like i de tre fiskeforskriftene.

- «Personer som har rett til stangfiske jf. Tanaloven § 5, kan fiske med stang og håndsnøre jf. første ledd punkt 3,4 og 6».

I tillegg bør personer som har stangfiskerett jf. Tanaloven § 5 gis tilgang til fiske jf. pkt. 8 dvs. gjeddesaks. Redskaperen kan anses som å falle under «håndsnøre»- kategorien som fiskegruppen har tilgang til.

Om pkt.8: *gjeddesaks i Máskejavri*, selv om praksisen er å anse som marginal, bør tillatelsen gjelde alle sideelvene med bestander av gjedder.

Barn og ungdommer bør gis tilgang til fiske med samme krok størrelse som voksne fiskere (nr. 6 og 8). I tillegg bør det gis tillatelse for fiske med mark.

§ 13. Fisketider for fiske med settegarn etter andre arter enn laks og sjørøye

- «(...) i Kárášjohka, 100 meter nedstrøms Bávttajohkas munning (...)»

Iht. § 18 bør teksten endres til 200 meter nedstrøms Bávttajohkas munning.

Kapittel 6 Tekniske bestemmelser om garneredskap

Gjeldende kapittel 6 med §§ 20-26 kan tas ut i sin helhet, da disse bestemmelsene ikke kan anvendes på flere år. Dette vil gjøre at gjeldende fiskeregler blir klarere og enklere.

§ 30 Pukkellaks

Det henvises til innspill som for § 35 av forskriften om fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning.

Med hilsen

Sverre Kimo Pedersen
TF Leder

Hans-Erik Varsi
TF direktør

Referanser

- Anon. 2024. Status of the Tana/Teno River salmon populations in 2023. Report from the Tana/Teno Monitoring and Research Group nr 1/2024.
- Falkegård, M., Erkinaro, J., Vähä, J. & Kuusela, J. 2023. Genetisk bestandsidentifisering av skjellprøver fra fiske etter blandete laksebestander i Tana i 2006-2008 og 2011-2012 (Genmix). NINA Rapport 2309. Norsk institutt for naturforskning. <http://hdl.handle.net/11250/3074334>
- Fiskerikonsulenten (for Nord-Norge): Melding om undersøkelser i Tanavassdraget. Utrykt. Vedlegg i brev – 476/48 N, dat. Tromsø, 12.12.1948 – til Fiskerinspektøren, Landbruksdepartementet og fylkesmannen i Finnmark. (I Pedersen 2011)
- Heino, M., & Godø, O. R. (2002). Fisheries-induced selection pressures in the context of sustainable fisheries. *Bulletin of marine science*, 70(2), 639-656.
- Joks, S. 2015. "Laksen trenger ro"- Tilnærming til tradisjonelle kunnskaper gjennom praksiser, begreper og fortellinger fra Sirbmá-området. Avhandling levert for graden Philosophiae Doctor. UiT Norges Arktisk Universitet. 255 s.
- Lennox, R. J., Falkegård, M., Vøllestad, L. A., Cooke, S. J., & Thorstad, E. B. (2016). Influence of harvest restrictions on angler release behaviour and size selection in a recreational fishery. *Journal of Environmental Management*, 176, 139-148.
- Pedersen S. 2011. Tradisjonell kunnskap og laks. Noen momenter. Rapport til arbeidsutvalg som skal bistå i konsultasjonsprosessene knyttet til reguleringer i fisket etter anadrome laksefisk. Deatnu/Tana, 19. oktober 2011. 58 s.
- Pedersen S. 2021. Tradisjonell kunnskap- et viktig – men frem til nå mindre vektlagt grunnlag for forvaltning av Deatnu/ Tanavassdraget. 143 s.
- Piou, C., Taylor, M. H., Papaix, J., & Prévost, E. (2015). Modelling the interactive effects of selective fishing and environmental change on Atlantic salmon demogenetics. *Journal of applied ecology*, 52(6), 1629-1637.
- Rochet M-J. 1998. Short-term effects of fishing on life history traits of fishes, *ICES Journal of Marine Science*, Volume 55, Issue 3. P. 371–391